

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

12.05.2020

Vår ref:

2020/219

Deres dato:

12.05.2020

Deres ref:

PER ANDERS BONGO

Njurgoluodda 15
9520 KAUTOKEINO

Saksbehandler, innvalgstelefon

Rasmus Kristoffer Høyning, 78 95 03 27

Avslag på søknad om skadefellingstillatelse av gaupe i Nassa - Bongo/Hætta/Sokki siida

Viser til søknad fra Bongo/Hætta/Sokki-siida datert 12.05.2020 om skadefelling på gaupe i Nášša

-Vedtak-

Fylkesmannen i Troms og Finnmark avslår søknad om skadefelling av gaupe i Nášša. Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1, 3, 4 og 13.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Troms og Finnmark jf. forvaltningsloven § 32.

Søknaden

Bongo / Hætta / Sokki siida v/ Per Anders Bongo søker om skadefelling av en gaupe i deres kalvingsområde i Nášša. De har hatt store plager med rovdyr etter at de har kommet til kalvingsland. Det har meldt inn ca. 37 kadavre hvor av 7 er bekreftet tatt av gaupe. De søker om skadefelling for å unngå ytterligere tap. Med nysnø har de klart å lokalisere gaupa nord i kalvingsområdet med ferske spor ved Garrajohkka på sørsiden mot Vuoldavzi. De ønsker at oppdraget gjennomføres av Nord-Troms interkommunale skadefellingslag, men vil kunne bistå med sporing og lokalisering.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b og § 77, jf. rovviltforskriften §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav h og § 9. Vedtak om skadefelling kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse.

I brev av 26.3.2020 om *kvote for betinget skadefelling av gaupe 2020 – utvidelse av kvote i region 8*, ble Fylkesmannen i Troms og Finnmark gitt myndighet til å vurdere betinget skadefelling, innenfor en kvote på to gauper og i tidsrommet 27.3–31.5.2020. Kvoten er belastet med ett dyr.

Søknader om skadefelling av gaupe behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltneemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset i tid, rom og antall dyr. Etter naturmangfoldlovens § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

For informasjon om rammer, målsettinger og organisering av forvaltning av rovvilt, se forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, kapittel 3.

Bestandssituasjonen for gaupe

Bestanden av gaupe har de siste årene vært under bestandsmålet både nasjonalt og i region 8, Troms og Finnmark. Det nasjonale bestandsmålet er 65 årlige ynglinger. Siste årlige rapport fra det nasjonale overvåkningsprogrammet er *NINA rapport 1679, Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2019*. Fra denne framgår det at det i perioden 2017 til 2019 var et gjennomsnitt på 56 ynglinger på landsbasis.

I Troms og Finnmark er bestandsmålet for gaupe ti familiegrupper hvorav fire skal være i Finnmark. Over årene 2017, 2018 og 2019 har det blitt registrert henholdsvis 6, 4 og 5 familiegrupper i regionen. Imidlertid ser det ut til at det registreringssesongen 2019/2020 per dato har blitt registrert rundt ti familiegrupper, hvorav tre er registrert i Finnmark. Registreringer vinteren 2019/2020 indikerer at gaupebestanden har tatt seg opp i Nord-Troms det siste året med høy tetthet av innmeldte gaupeobservasjoner.

Siden 1.1.2018 er det i region 8 registrert en avgang på ni gauper; to voksne hanngauper skutt på skadefelling i februar/mars 2018, i Porsanger og Kvænangen samt to gaupeunger påkjørt av bil i november/desember 2019 i Nordreisa og Kåfjord. En unggaupe ble skutt på skadefelling i Lyngen 16.2.2020, en voksen hunn ble skutt på skadefelling i Tana 29.2.2020, en voksen hann ble skutt på skadefelling i Nordreisa 12.3.2020, en voksen hunn ble skutt på skadefelling i Porsanger 24.3.2020 og en voksen hann ble skutt på skadefelling i Storfjord 5.5.2020.

Forvaltningsmål for rovvilt

Hovedmålsetningen i norsk rovviltforvaltning er to-delt, jf. rovviltforliket av 2004. Den to-delte målsetningen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Et viktig virkemiddel i norsk rovviltforvaltning er såkalt differensiert forvaltning. Dette innebærer i hovedsak at man skal skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Konkret innebærer dette at

man har opprettet forvaltningssoner for de ulike rovviltartene, såkalte A-områder. Utenfor A-områdene skal beitedyr prioriteres og disse områdene kalles B-områder.

I forvaltningsplan for rovvilt i region 8 Troms og Finnmark fremgår regionale forvaltningsmål for store rovdyr og delmål for å nå hovedmålsetningene. Ett av delmålene er å sørge for effektivt uttak av rovvilt som representerer skadepotensiale i B-områder.

Fylkesmannens vurderinger

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at gaupa og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at gaupe forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Skadefelling skal avhjelpe akutte situasjoner som kan oppstå og er ikke et virkemiddel for å regulere bestanden.

Forskning utført av Scandlynx har gitt mye kunnskap om gaupas overlevelse og reproduksjon, arealbruk og drapstakt på beitedyr, blant annet gjennom NINA minirapport 450, *Gaupe og jerv i Troms og Finnmark, Statusrapport Scandlynx 2012–2013*, og NINA rapport 1200, *Gaupe og jerv i reinbeiteland, Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014*.

Området hvor det søkes om skadefelling ligger i A-området for Gaupe. Området er viktig kalvingsland rein. Siidaen har hatt tett dialog med Fylkesmannen siden slutten av mars da de ankom kalvingsland. Da dokumenterte de mye jerveskader og har siden den perioden jobbet aktivt forebyggende og har også fått akutte midler fra Fylkesmannen. Effekten av disse tiltakene har vært gode da skadene ble betydelig redusert. Den 20.04 dukket de første gaupeskadene opp. Da ble det funnet 5 kadaver over få dager i Vesterelvdaalen øst i kalvingsland. De første ble funnet sør i dalen 21.04 og 24.04 ble tre kadaver funnet spedt nordover i og på østsiden av dalen. Siidaen ble da gitt akuttmidler til utvidet tilsyn for en uke til 04.05. Siden da er det dokumentert 4 kadaver til gaupe i perioden 02.05-10.05, 2 kadaver til kongeørn 08.05 og 3 til jerv 08.05 og 10.05. Det har totalt i området blitt levert inn 30 kadaver, hvor av 30 er dokumentert tatt av fredet rovvilt. Det har blitt tatt ut en jervetispe på ekstraordinært uttak 01.04 og forsøkt tatt ut en hannjerv. Etter uttaket har jerveskadene gått ned.

Slik Fylkesmannen vurderer situasjonen ut ifra kadavre levert og dokumentert de siste to ukene, er det en sammensatt skadesituasjon av flere forskjellige skadevoldere. Gaupe kan bare tilskrives noe av tapet.

Videre vurderer vi at skadepotensialet er høyt inn mot kalvingstiden. Siidaen har ikke søkt om ordinære forebyggende og konfliktdempende tiltak i år eller tidligere, men de har hatt god forebyggende effekt av de akutte forebyggende midlene de har fått i forbindelse med jerve og gaupeskadene i år.

Det aktuelle skadefellingsområdet er også et viktig oppholdsområde for fjellrev hvor det har vært aktivitet på et hi i løpet av vinteren. En skadefelling vil potensielt kunne være uheldig dersom gaupa blir sporet nært et av de aktuelle hiene.

Konklusjon

Fylkesmannen avslår søknad om skadefellingstillatelse på gaupe. Vi vektlegger bestandssituasjonen for gaupe de siste tre årene, Et uttak av gaupe i A-område i dette og tilsvarende tilfeller vil ikke være forenelig med å opprettholde bestandsmålet for gaupe i regionen. Fylkesmannen har i kontakt med siida blitt enig om å gi midler til ekstra tilsyn.

Med hilsen

Bente Christiansen (e.f.)
miljødirektør

Rasmus Kristoffer Høyning
Rowiltforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent